

În lumea duhovnicească se vorbește îndeobște de trei grădini: a mănăstirii, a sufletului și a raiului. Cele trei sunt legate între ele și, chiar și după autori păgâni (Aristotel), îți poți da seama de sufletul omului după felul în care îi este îngrijită grădina casei. Intuiția aceasta a făcut o carieră remarcabilă în [romanele lui Jane Austen](#). Cel mai cunoscut episod, dar nici pe departe singurul, apare în "Mândrie și Prejudecată" unde Elizabeth Bennet își schimbă părerea despre domnul Darcy în urma vizitei pe care o face la domeniul acestuia, Pemberley. Mai aproape de noi, în lumea aproximativ reală, un exemplu de grădinar care reflectă un suflet candid este George Orwell. Pasiunea sa pentru cultivarea legumelor și îngrijirea animalelor domestice (cu predilecție a caprelor) frizează monomania pentru cei cu dexterități ultraurbane. O însemnare cotidiană din jurnalul său arăta astfel: "Azi cred că am văzut primul lăstar de rochița-rândunicii. Am cosit o porțiune cu urzici ca să văd rezultatul. Se spune că le poți eradica dacă le cosești de 3 sau 4 ori pe an. Cele tratate cu clorat de sodiu mor. Am plantat broccoli, varză creță, praz, varză de Bruxelles, salată verde. Treisprezece ouă". Indiferent că se găsește pe solul argilos al Marocului sau pe o stâncă bătută de vânturile Atlanticului de Nord, nimic nu-l poate opri pe Orwell să-și cultive grădina. Probabil că doar un alt grădinar îl poate înțelege cu adevărat...

Fiind un indicator destul de precis al sufletului uman și al efortului de dobândire a paradisului, grădina suferă inevitabile interpretări politice. De la clasică opoziție între raționalismul geometric cartezian și romantismul, de multe ori pus în scenă, al englezilor putem ajunge rapid la problemele moderne pe care le generează "alimentația publică". Cum grădina are o funcție nutritivă indispensabilă, deși nu se rezumă nicidecum doar la aceasta, ocultarea ei deschide o cale de înțelegere nu doar a modului în care ne hrănim, ci și a modului în care putem sabota mult așteptata [revoluție mondială](#).

Să detaliem.

[Vigen Guroian](#), teolog, profesor universitar, dar, mai ales, grădinar, afirmă, foarte tranșant, la începutul unui eseu despre grădini, că "grădinăritul e mai aproape de dumnezeire decât teologia (...) Cred că dacă toți am grădinări mai mult, tuturor păsărilor ce zboară sus în văzduh și luminează grădina mea de jos le-ar merge mai bine". Se subînțelege, bineînțeles, că oamenilor preocupați de asta le-ar merge în primul rând mai bine. Iar aici survine [legătura cu politica](#)

Grădinăritul autentic presupune virtuți tari, dintr-acelea de care omul modern s-a debarasat fără prea mari sentimente de regret. În primul rând, este vorba de muncă manuală, de un efort serios și îndelungat, de sudoare și dureri musculare. "Rodul dulcii cuminicări vine abia după fiere și oțet. Desfătarea tainică nu vine fără lupta obositoare a greblatului și smulgerii buruienilor", scrie Guroian. În al doilea rând este vorba de răbdare. Legumele și fructele nu apar peste noapte, nu se găsesc aranjate de-a gata într-o lădiță de plastic, nu răsar ca într-o poveste pentru copii. Trebuie să aștepti răbdător, să le îngrijești, să le ocrotești și abia undeva, într-un viitor incert, te vei putea bucura de ele. Nu în ultimul rând, trebuie să ai credință în Dumnezeu. Pentru că oricâte precauții, asigurări și pricepere ai investit în bucata ta de pământ, doar Dumnezeu te poate ajuta să duci la bun sfârșit recolta. "Nici cel ce sădește nu e ceva, nici cel ce udă, cu numai Dumnezeu Cel ce face să crească", spune Sfântul Apostol Pavel.

Aceste virtuți, și nu sunt singurele legate de grădinărit, presupun un om considerabil îndepărtat de exigențele moderne, mai ales cele consumeriste. De pildă, un lucru banal de observat la toți cei care se îndeletnicesc cu așa ceva este prețuirea din ce în ce mai mare a legumelor, fructelor și, în general, a meselor. Dacă cel care trăiește din supermarket aruncă fără prea mari probleme de conștiință mâncarea la coș, grădinarul va prețui fiecare prună căzută în iarbă și fiecare roșie mult prea coaptă. Cu alte cuvinte, grădinăritul nu doar presupune virtuți, ci și dezvoltă multe altele.

Pentru omul modern, problema grădinăritului nu se pune cu seriozitate. Cât timp meselor luate împreună nu li se acordă locul cuvenit, cât timp femeile nu mai știu nici măcar abecedarul culinar al mamelor lor, cât timp familia e doar o poză de grup pe biroul din corporație, problema grădinii e lipsită de sens. Dar nu trebuie să ne transformăm peste noapte în grădinari desăvârșiți pentru a reintra în firesc. A mânca împreună e un început deloc neglijabil, dar pentru a mânca bine este nevoie de produse pe măsură. Iar produsele bune nu se pot obține decât de la grădinar, după cum o știe orice bucătar aureolat. Așa că, orice am face, nu putem evita grădina, dacă vrem să ne redobândim naturalețea pierdută. Practic, efortul trebuie să înceapă de la găsirea unui grădinar priceput, a cuiva în care poți avea încredere, pe care îl poți vizita și de la care poți afla cum își crește grădina. Nu e doar un o cunoaștere comercială, ci e vorba de o relație personală, care scoate omul complet în afara modelului instaurat de [supermarketuri](#). Veleitățile politice ale unei astfel de întreprinderi nu merită deloc neglijate, mai ales dacă adăugăm la salba de virtuți deja enumerate coeziunea grupurilor mici și sfidarea establishmentului agricol. Fără să mai amintim acum decât pasager de poezia pe care o dau vieții:

"Dragă e Doamne, o grădină!

Un strat de trandafiri,

un iaz tivit cu flori,

o grotă cu ferigi - e a păcii cea mai bună școală.

Dar nebunul spune

că Domnul nu-i -

Grădina ca soluție politică

Scris de Ninel Ganea

Joi, 11 August 2016 00:10

Nu-i Domnul în grădină! În răcoarea serii?

Nici vorbă! Am doar un semn, și unul sigur:

E domnul Care în mine umblă!" (Thomas Edward Brown - "Grădina mea")